

ODRŽAN DAN HRVATSKE KOMORE ARHITEKATA

Brojna predavanja o održivom razvoju

PRIPREMILA:
Tanja Vrančić

Arhitektura je odraz vremena i društva u kojemu je stvorena, a graditelji su uvijek bili i jesu pozitivna, napredna i produktivna snaga hrvatskog društva, no potrebno im je neprestano usavršavanje i nadogradnja

Tradicionalni Dan Hrvatske komore arhitekata (HKA) održan je 10. svibnja 2016. u Starogradskoj vijećnici u Zagrebu. Glavna tema Dana HKA-a, koji je održan u sklopu 7. Zagrebačkog energetskog tjedna, bila je održivi razvoj, tj. odgovorna i održiva arhitektura.

Hrvatski su arhitekti izravno suočeni s izazovom postizanja energetske učinkovitosti. Naime, zbog europske direktive Hrvatska je kao članica EU-a dužna omogućiti to da do 2020. sve zgrade moraju biti projektirane kao zgrade gotovo nulte energije, istaknuto je na obilježavanju Dana Hrvatske komore arhitekata. Primjeri iz domaće i inozemne arhitektonske prakse izloženi na Danu HKA-a pokazali su da taj pothvat nije neizvediv, a teme predavanja mogle bi se svrstati pod zajednički nazivnik "održivi razvoj" te "održivo prostorno planiranje i arhitektonsko projektiranje".

Predsjednica HKA-e, dipl. ing. arh. Željka Jurković, istaknula je kako je arhitektura odraz vremena i društva u kojemu je stvorena. Arhitekti su uvijek bili i jesu pozitivna, napredna i produktivna snaga hrvatskog društva. Kao Komora spremni su svojim članovima osigurati najbolje uvjete usavršavanja i nadogradnje postojećih znanja kako bi bili i ispred zahtjeva koje ovo vrijeme dinamičnih promjena stavlja pred njih.

Kao dobar uzor odgovorne arhitekture u izlaganjima se istaknula danska arhitektura, čija je arhitektica Rie Øhlenschläger na prikazu zgradarstva gotovo nulte energije pokazala važnost dobrih nacionalnih arhitektonskih politika za održivi razvoj.

Kao primjeri dobre inozemne prakse predstavljeni su i drveni montažni niskoenergetski vrtiči slovenskog arhitekta Ruperta Golea, ali i mogućnosti renovacije starih prostora školskih zgrada uz korištenje drvnog materijala u austrijskome primjeru energetskog konzultanta DI Armina Knotzera. Profesor Ljubomir Mišćević s Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu izložio je primjere i ideju koja stoji iza pasivnih kuća, standarda niskoenergetske izgradnje, čiji je prvi primjerak izgrađen prije više od 25 godina. U Hrvatskoj je zasad izgrađeno dvadesetak pasivnih kuća, a kao jedan od pozitivnih primjera Mišćević, voditelj Konzorcija *Pasivna kuća Hrvatska*, istaknuo je višestambenu zgradu u Kopriv-

Danska arhitektica Rie Øhlenschläger održala je predavanje o zgradarstvu gotovo nulte energije

nici koja je prva iz programa društveno poticajne stanogradnje.

Gotovo nultu energetsku zgradu nije problem projektirati, samo je pitanje koliko ona stoji. Problem je projektirati jeftinu gotovo nultu energetsku zgradu, smatra arhitektica Željka Hrs Borković. U njezinu su izlaganju prisutni vidjeli primjer domaće projekta poslovnog kompleksa Tehnološkog parka Varaždin, koji pokazuje da zgrade gotovo nulte energije zahtijevaju pomno planiranje i analizu troškova da bi se postigli minimalni troškovi u kasnijem korištenju zgrade.

Kao profesija koja ima ključnu ulogu u kreiranju izgrađenog okoliša, mi – arhitekti svijeta – uvjereni smo da je još uvijek sve moguće, ako se poduzmu konkretni i inovativni koraci, kako bi se promovirao okoliš s manje ugljika, prilagođen novim klimatskim uvjetima, stoji u Manifestu za odgovornu arhitekturu sa Summita COP21 održanom prošle godine u Parizu, a koji je prisutnima pročitala predsjednica Komore Jurković. Taj Manifest naime, kako je istaknuto, odlično ocrtava cijelu problematiku energetske održivosti i arhitekture.

Skup je otvorio predstavnik Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja Danijel Žamboki, a prisutne je pozdravio i pročelnik Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj Marijan Maras, pod čijim se pokroviteljstvom Dan Hrvatske komore arhitekata održao. Veleposlanstvo Kraljevine Danske događanju je dalo veliku potporu te se prisutnima tom prigodom obratio i danski veleposlanik Anders Christian Hougaard.

Na kraju donosimo dijelove iz *Manifesta za odgovornu arhitekturu*. Naime, graditelji godinama pozivaju međunarodne institucije i vlade država da budu svjesne utjecaja građevinske industrije na klimatske promjene i na rješenja koja graditeljstvo može omogućiti. Svojim

Dio sudionika u Vijećnici gardskog poglavarstva grada Zagreba

obrazovanjem i iskustvom inženjeri su inicijatori urbanog razvoja usmjerenog ka osiguranju stambenih prostora u sigurnim, zdravim i humanim uvjetima, punim podrške jer posjeduju vještine potrebne za projektiranje niskokarbonskog, energetski učinkovitog, fleksibilnog, zdravog izgrađenog okoliša, koji uključuje pretpostavke o ublažavanju utjecaja klimatskih promjena i o prilagodbi gradova i zgrada nuspojavama klimatskih promjena. Bez

sumnje, 21. konferencija Ujedinjenih naroda o okvirnoj Konvenciji o klimatskim promjenama (COP21) posljednja je šansa za održivi grad!

Taj je grad prijateljski i human. Njegova je osnovna svrha stvoriti uvjete za zajednički život i omogućiti socijalnu uključenost današnje i budućih generacija. To je grad pun života u kojemu javni prostor pripada građanima. Održivi grad s niskom razinom produkcije ugljika

objedinjuje gustoću i intenzitet života te harmonično integrira stambenu izgradnju, urede, trgovine i zajedničke sadržaje javne namjene. Pristupačnost i mobilnost elementi su koji ga definiraju.

Cilj projektnih rješenja javnih zgrada treba biti racionalnija uporaba resursa. Kod projektiranja novih zgrada ili rada na obnovi postojećih potrebno je poticati inovativna rješenja koja prednost daju zajedničkim prostorima i zgradama koje se mogu prilagoditi multifunkcionalnoj namjeni. Uporaba lokalnih resursa prilagođenih kontekstu te učinkovita i kratka isporuka materijala znatno smanjuju *carbon footprint* - utjecaj ugljika na okoliš i pridonose osjećaju stanara da su bitan dio procesa projektiranja. Održiva i odgovorna gradnja podrazumijeva praćenje zgrada tijekom njihova cjelokupnog vijeka trajanja, vodeći računa o recikliranju i ponovnoj uporabi građevinskog materijala. To uključuje i postupanje s otpadom i materijalom nastalim tijekom rušenja zgrada. Veći zahvati urbane obnove zgrada važan su preduvjet za postizanje cilja stvarnog smanjenja emisije stakleničkih plinova. Zato urbana obnova mora biti u srži javne politike.